

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Meditationum evangelicarum pars tertia, hoc est:
Tractatio evangeliorum tam dominicalium, quam
festivalium, ad recte se sub variis tentationum generibus
gerendum, disposita**

Creide, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

De tertio

[urn:nbn:de:bsz:31-126133](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-126133)

faciem nativitatís fuæ in speculo, & poftquam confideravit fe, abiit, & ftatim oblitus eft, qualis fuerit, Jac. 1. v. 23. Ided Spiritum fanctum infirmitatem noftam adjuvare neceffe eft, ut non modò aperiat nobis fenfum, Luc. 24. v. 45. fed & legem fuam in corde noftro fcribat, ut femper norma nofta fit, Jer. 31. v. 33. fic benè nobis erit, inveniemusque gratiam & difciplinam bonam, coram Deo & hominibus, Prov. 3. v. 4.

De Tertio.

Restat *Cautela*, quæ tribus abfolvitur Regulis, quarum

I. *Verbum Chrifti ferva.* Qui diligit me, ait Chriftus, sermonem meum fervabit. Non dicit: Audiet sermonem meum; licet enim & hoc à vero Chrifti difcipulo requiratur, ipfo Chrifto teftè: Qui ex Deo eft, verbum Dei audit, Joh. 8. v. 47. at tamen nudum audire non fufficit: fed & vita juxta auditum verbum componenda eft. Si hæc fcitis, beati eftis, fi feceritis ea, Joh. 13. v. 17.

Imprimis verò verbum Chrifti fervandum eft,

I. *Per fiduciam cordis.* Ne ulla creatura nos inde divellat, Rom. 8. v. 39. e. g. quando Servator clamat: Venite ad me omnes, qui laboratis & onerati eftis, ego reficiam vos, Matth. 11. v. 28. te quoque includas oportet, & quia tu quoque ex numero laborantium & oneratorum es, neutiquam de refectione dubites: Est enim Servator omnium hominum, maximè v. fidelium, h. e. eorum, qui fanctiffimum ejus meritum, quod pro toto mundo præftitit, in individuo fibi applicant, 1. Tim. 4. v. 10.

Id fecerunt Jobus, e. 19. v. 25. Paulus, Gal. 2. v. 20. Thomas, Joh. 20. v. 28.

Idem & nos faciamus, ut in omnibus adverfitatibus, morte quoque ipsa ad verbum Chrifti tanquam ad facram anchoram confugiamus. Amen, Amen dico vobis, ait Servator: fi quis sermonem meum fervaverit, mortem non videbit, in æternum, Joh. 8. v. 51.

II. *Per confessionem oris.* Ne pudeat nos sermonum Chrifti, Marc. 8. v. 38. fed parati femper fimus, ad fatisfactionem, omnipotentem nos rationem, de eâ, quæ in nobis eft fide, 1. Petr. 3. v. 5. Rom. 10. verf. 10.

Hoc nifi fit, fed confessio occultatur, ut diligas gloriam hominum magis, quàm gloriam Dei, Joh. 12. v. 43. indicium fanè eft, sermonem Chrifti apud ejusmodi homines in tenui pretio effe, aliàs illud confiteri minus vererentur, siquidem Chriftus exprefse ait: Nolite timere eos, qui occidunt corpus, Matth. 10, v. 28.

III. *Per conformationem operis.* Vos amici mei eftis, fi feceritis, quæ ego præcipio vobis, ait Servator, Joh. 15. v. 14.

Quando igitur Dominus clamat: Agite pœnitentiam, appropinquavit Regnum cœlorum, Matth. 4. v. 22. non furdis auribus prætermittamus illud, fed refipifcimus, dum peccare poffumus, ne tempus fortè nobis deficiat, à manè enim ufque ad vefperam immutabitur tempus, Sir. 18. verf. 26.

Quando Chriftus clamat: Cavete, ne corda veftra graventur crapulâ, & ebrietate, & curis hujus vitæ, Luc. 21. v. 34. iterum cogitemus; sermonem Chrifti effe, eun-

eundemque opere ipfo expleamus; In vi-
no enim eft *doulla*, Eph. 5. v. 17.

Quando Chriftus clamat: Mandatum
novum do vobis, ut diligatis invicem: vicif-
fim noftrum erit, id obfervare, ubi enim
dilectio non eft, fides non eft, fi quidem fi-
des per caritatem efficax eft, Gal. 5. v. 6.
Hebr. 11. v. 6.

Quando Chriftus dicit: Si quis vult
poffit me venire, abneget feipfum, & tollat
crucem fuam & fequatur me, ex Matth. 18.
v. 24. iterum meminerimus, non modò
donatum nobis effe pro Chrifto, ut in eum
credamus, fed ut etiam pro illo patiamini,
Phil. 1. v. 29.

Hoc ita per omnes fidei articulos dedu-
ci poteft, quos Chriftus, tanquam magnus
ille Cancellarius à Patre miffus, nobis re-
velavit, & enarravit, Joh. 1. v. 18.

Chriftum enim diligere & verbum ejus
fervare, nunquam feperari poffunt: prop-
tereà illi, qui Chriftum diligere fe præten-
dunt, dum verbum ejus negligunt, ad nu-
merum verè credentium referri nequeunt:
fed hypocritæ funt, qui ore dicunt, Domi-
ne, Domine, Matth. 7. v. 71. habentes
speciem pietatis, 2. Tim. 3. v. 4. opere ipfo
verò fimiles funt fepulchris dealbatis: quæ
foris apparent fpeciofa, intus verò plena
funt offibus mortuorum, & omni spurci-
tiâ, Matth. 23. v. 27.

II. *Opem Spiritus fancti implora.* Quia
enim Chriftus ita in prælecto Evangelio
eum defcribit, quod fit fpiritus, qui Apo-
ftolis fuis omnia docturus fit, in omnibus
Statibus ope ejus magnoperè indigemus:
Verbi Miniſtri, ut doceat eos, quomodo
rectè fecent verbum veritatis, 2. Tim. 2.
v. 16. virgam amabilem & dolorem ritè

ufurpent, Zach. 11. v. 7. & ita opus Evan-
geliftæ facientes, ministerium fuum im-
pleant. 2. Tim. 4. v. 5.

Magiftratus, ut inſtruat eos, quomodo
juſtitiam parvo & magno administrare de-
beant, Deut. 1. v. 17. ne judicium ſupremi
judicis ſubeant, & ſicut tyranni cadant,
Pfal. 82. v. 7.

Mercatores, Opifices, & in genere omnes
Chriftiani, ut informet eos, quomodo in
vocatione ſua ambulent, ne naufragium
bonæ conſcientiæ faciant, quæ auro & ar-
gento potior eſt. Quid enim prodeſt ho-
mini, ſi univerſum mundum lucretur; ani-
mæ verò ſuæ detrimentum patiat, Mat-
th. 16. v. 26.

Imprimis, quod Chriftianifmum no-
ſtrum concernit, Spiritus ſanctus adeò
prora & pupis eſt, ut etiam ſine ipſo Jeſum
Dominum dicere nequeamus, 1. Cor. 12.
verſ. 3.

Rectè itaque non domi tantum & pri-
vatim auxilium Spiritus ſancti implora-
mus, dicentes: Cor mundum crea in me
Deus, Pfal. 51. v. 11. ſed & pii Veteres præ-
clarè ordinarunt, ut ſub initium cultus di-
vini canamus:

Sanctum rogamus Spiritum,
Veram fidem potiffimum,
Agone nos ut protegat,
In patriam quando avocet.

Equidem Papiftæ illudunt nobis, objeci-
entes, habere nos neque Fidem neque Spi-
ritum ſanctum, quia quotidie propterea
oremus. Verùm laterem lavant ipſi, non
perpendentes, quod & Deus de iis invocari
velit, quæ jam poſſidemus, ſicut vel ex ſo-
lâ Oratione Dominicâ luce meridianâ cla-
rius eluceſcit, Deindè non ſufficit, habere
fidem,

fidem, sed requiritur etiam incrementum, sicut discipuli Christi quoque orant: Domine adauge nobis fidem, Luc. 17. v. 5. Quin & firmamentum necessarium est, ne à Christo fortè deficiamus, sed ad finem perseveremus, Match. 10. v. 22. Hæc perseverantia carnis & sanguinis non est, sed donum Spiritus sancti, qui propterea invocandus est, ut nos in fide conservet. Non enim sufficit, ut participes Christi effecti simus: sed opus quoque est, ut inisum substantiæ, usque ad finem firmum retineamus, Hebr. 3. v. 14.

Perge igitur invocare Deum, flocci faciens calumnias filiorum hujus sæculi. Quemadmodum enim in mari feliciter navigaturus, secundo vento opus habet, aliàs ad verso amne navigabit: Ita vita nostra nihil aliud, nisi navigatio est. Vehimur enim in impetuoso hujus mundi mari, & à decumanis fluctibus modò ad cælos evehimur, modò usque ad abyssos dejicimur, Psal. 107. v. 26. idèò secundo vento perquam nobis opus est, qui naviculam nostram impellat, ne submergatur, sed in portum vitæ æternæ feliciter appellat. Est hic ventus cælestis pentecostalis, Deus Spiritus sanctus, de quo Dominus, Esa. 57. v. 6. sine hoc vento contrariis velis navigamus. Non enim possumus Dominum Jesum dicere nisi in Spiritu sancto, 1. Cor. 12. v. 3. Hic ventus purificat aërem, reficit plantas terræ, affert benignum imbrem, quæ hæreditas Dei, quæ linguebat, confirmatur, Psal. 68. v. 10. Propterea vela explicemus, Deumque oremus, ut naviculam nostram hoc gratiæ vento regere dignetur. Quicumque enim Spiritu Dei aguntur, hi sunt filii Dei, Rom. 8. v. 14.

III. *Timorem servilem elimina.* Propterea Servator, ait: Non turbetur cor vestrum, neque formidet. Propter peccatum malam conscientiam habemus, & perturbatam, quæ semper præsumit sæva, Sap. 17. v. 11. & efficit, ut cogitationes se invicem accusent, Rom. 2. v. 15. ut rectè Bernhardus: *Nulla pena major est malæ conscientiæ, ipsa iudex, ipsa tortor, ipsa carcer, ipsa accusat, ipsa iudicat, ipsa punit, ipsa damnat.*

Sed hic Christus nos bono animo esse jubet, semel, quia in viâ sit, ut ad Patrem abeat, emundaturus conscientiam nostram ab operibus mortuis, ad serviendum Deo viventi, Hebr. 9. v. 14. Deindè quia nobis aliùm Paracletum procuraturus sit, nempe Spiritum dilectionis, 2. Tim. 1. v. 7. qui foràs mittit timorem, 1. Joh. 4. v. 18. & illos, qui se ab eo regi sinunt, animosos reddat quò juxtà verbum Dei vivant, patienter ferant, beateque moriantur.

Quodsi igitur res adversæ ingruant, fratres, remittiscamini verborum Christi: Non turbetur cor vestrum, neque formidet. Fidelis enim est Deus, nec finit ququam tentari, suprâ id quod potest, 1. Cor. 10. vers. 13.

Quodsi Diabolus telis ignitis suis à dextris & sinistris vos infestet, 2. Cor. 6. v. 8. non turbetur cor vestrum, Christus Magister salvationum est, sciens suos è tentatione eripere, 2. Petr. 2. v. 9.

Quodsi mors è regione viventium vos ablatura: Non turbetur cor vestrum. Ego sum resurrectio & vita, ait Servator, Joh. 11. v. 26.

Hinc B. Martyres alacres ad cruciatus properarunt, sicut de Hieronymo Pragensi Autor Pontificius memorat: Neminem unquam

unquam Philosophorum, tam forti animo mortem pertulisse, & quasi ad epulas invitatum ad incendium properasse.

Sic Eusebius de Lucio Martyre refert, quod interficiendus ad Prætores se converterit, dicens: Gratias ago tibi, quod à malis Dominis liberor, & ad Deum Patrem, Regem optimum proficiscor,

Vos quoque confidite Vos mei! non horrentes mortem, quæ Christianorum lucrum est, Phil. 1. v. 21, Non formidate sepulchrum: Christus enim lectum præpa-

ravit, ut ibi requiescamus ab omnibus laboribus nostris, Apoc. 14. v. 13. Nolite metuere Diabolum, quando peccatorum tabulam nobis ostendit, Christus enim delevit Chirographum, quod adversus nos erat, Col. 2. v. 14. nos jam læto animo mori possumus, nihil enim condemnationis in iis est, qui in Christo Jesu sunt, Rom. 8. v. 1. Quod si nihil condemnationis in nobis, qui in Christo Jesu sumus, certissimi sumus salutis & vitæ æternæ, quam nobis Christus Jesus largiatur, Amen.

IN FESTO SS. TRINITATIS.

Evangelium Joh. 3. v. 1. -- 15.

EXORDIUM.

CUm Abimelech olim contra Sicheinitas expeditionem moveret, noctu imperum in illos facturus, vidit Gaal de montibus multitudinem descendantem, per viam, quæ respicit quercum Augurum: Zebul verò exercitum advenientem umbras montium putavit: at postea Abimelech cum copiis suis adesse, cum damno suo comperit: qui oppugnata & captâ urbe, habitatores interfecit, urbemq; destruxit, ut ita sal in eâ disperferit, Jud. 9. v. 30. seqq.

Hæc mirabilis historia est, quam tamen mysticè exponemus.

Abimelech truculentissimus Tyrannus erat, qui LXX. fratres suos trucidari jussit, quò securius Regno frueretur, ut idem Turcicus Imperator hodiè in more habet. Imago est Diaboli, qui & Princeps hujus mundi dicitur, Johan. 16. v. 11, qui ubique

caedes machinatur, & æque per Antichristum in Occidente, ac Machometem in Oriente, multa millia Christianorum innocenter perimit, sanguinem eorum tanquam aquam effundens, Psal. 73. v. 3. ita, ut æstimentur sicut oves occisionis, Psal. 43. v. 22. Nec tantum hoc modo corpori insidiatur, sed etiam, & præcipuè quidem animæ, quando homines cæcitate & securitate obsidet, ut copias militares umbras montium reputent, veluti Zebul. Hoc est, non tantum periculum imminere putant, hinc dicunt: Neque ab Oriente, neque ab Occidente, neque à desertis montibus malum venturum est, Psal. 75. v. 7. hoc ipso verò astute illos circumvenit, ut exitium non antè deprehendant, quam omnes undæ super eos transierint, Psalm. 42. v. 8.

Hæc cæcitate & securitate laborarunt Phari-